

Då levde Sunnersta!

Samtal med Birgitta Sonesson i UNT 3/12 2003.

Intervjuare: Anna Bill

Birgitta Sonesson har sett Sunnersta förvandlas från lantligt samhälle till Uppsalas Djursholm. Hon har bott här större delen av sitt liv, och under sina 27 år som lågstadielärare vid Sunnerstaskolan har hon lärt många årskullar barn läsa.

Vi sitter vid hennes köksbord en osedvanligt grå decemberdag. Ju mer hon berättar, desto mer minns hon.

– Under min barndom på 40-talet var Sunnersta rena vischan. Många av mina lekkamraters föräldrar jobbade på Ulleråker. Där jobbade även mamma. Hon var sköterska och arbetade varje dag mellan kl 7 och 19.

Birgitta började småskolan i Sunnersta 1940.

– Vi var fattigungar nästan allihopa. En pojke i klassen kallades Stickkan och jag tyckte synd om honom för att han hade så lång skolväg. Han bodde på andra sidan ån. Men när isen frös på Fyrisån var Stickkan glad, för då kortades vägen flera kilometer.

Sunnerstabarnen lekte ofta utomhus på ”Skolgärdet”, i de breda dikena – och förstås i skogen. Här och var fanns soptippar, där nyfikna barn på upptäcktsfärd kunde göra underbara fynd. På vintern åkte man man skridskor på Sunnerstaviken och kälke vid Himlabacken.

– Jag undrar om dagens barn har tid att leka och utforska som vi gjorde. De är så inrutade och har massor av schemalagda aktiviteter, reflekterar hon.

Bra och dåliga lärare

När hon var 10 år förändrades vardagen. Birgitta började i kommunala flickskolan inne i stan, och en mörk sky drar över hennes ansikte när hon berättar om den tiden.

– De första åren var förskräckliga säger hon bestämt. Många av lärarna var pensionsmässiga och förstod sig inte så bra på oss yngre elever. Men hon minns med glädje några av dem: gymnastiklärarinnan Birgit Halldin och Torsten Thunman som undervisade i geografi och biologi.

– Än idag är jag intresserad av hans ämnen.

Spårvagnshållplatsen låg alldeles utanför Birgittas hem och den vita spårvagnen ner till stan gick varje hel- och halvtimme. Under sin skramlande färd stannade den och tog upp skolbarn längs hela vägen. När den gnisslande svängde in på gatan mitt emot konditori Fågelsången var det byte vid Svandammen. Skolbarnen fick då ta en blå spårvagn in mot stan.

– Det var tråkigt att åka spårvagn, och portföljen med böcker kändes väldigt tung. På kvällen packade man portföljen med de böcker som skulle med nästa dag, från kartboken till det tunga tysklexikonet.

Spårvagnseleverna kom regelmässigt tio minuter för sent, och var befriade från morgonbönen.

– Det var ett plus, men vi tilläts inte gå in i klassrummet, utan fick stå och hänga i trapphuset tills morgonbönen var över.

Skollunch serverades inte

Att många av skolkamraterna hade det bättre ställt än eleverna från Sunnersta tänkte hon inte så mycket på.

– Men jag var avundsjuk för att de kunde gå hem till sina mammor och äta lunch. Hennes mamma hade redan åkt till jobbet på Ulleråker när Birgitta vaknade, och var fortfarande kvar där när hon kom hem från skolan.

– Jo, en sak till: jag minns att jag avundades dem deras fina, vita konståkningsskridskor. Självt hade jag medar som spändes fast med remmar runt skorna, och de ramlade jämt av. Skolmat serverades inte då. Birgitta fick en krona varje morgon av sin mamma – och stränga order att

äta lunch på Mjölkbaren på Östra Ågatan, där Trolltyg ligger idag.

– Havregrynsgröten var klimpig, kall, salt och äcklig, säger Birgitta. – Sedan dess har jag aldrig ätit havregrynsgröt. När jag blev lite äldre åt jag på Tempo. Hemlagat potatismos med helstekt lök kostade 95 öre.

Efter några år i Magdeburg började hon trivas bättre. Spårvagnsresorna blev en vana och lärarkåren förnygrades.

– Vi hade enkla nöjen som ringdanserna på KFUM-borgen som alltid avslutades med Härlig är jorden. Senare kom skoldanserna med glad jazzmusik.

Efter Magdeburgåren utbildade Birgitta sig till lärare. Hon gick sin utbildning i Strängnäs, där hon bodde hos en moster.

Första jobbet

Sitt första lärarjobb fick hon i Yttersby långt ut i Roslagen.

– En person från skolöverstyrelsen rådde oss att söka tjänster på landsbygden. Vi fick veta att det inte fanns några jobb i stan. Jag tyckte att Yttersby lät nära Uppsala, så jag sökte den tjänsten, tyvärr utan att titta på kartan.

– Jag fick tjänsten, med bostad i det röda skolhuset. Tyvärr låg lappsjukan på lur och efter en termin sökte jag mig till Stockholm istället.

– Det bästa med att bo i Sunnersta är närheten till naturen och känslan av att leva nära sina rötter, sammanfattar Birgitta Sonesson, som fortfarande umgås med väninnor hon känt hela livet.

– Men visst har Sunnersta genomgått en märklig utveckling när det gäller service och tjänster. Förr, när Sunnersta var en bondhåla, fanns det massor av affärer och hantverkare. Nu bor det hur mycket folk som helst här, och ändå har vi bara en liten konsumbutik kvar.

Sunnersta i minnet

Hon blundar och gör i minnet en promenad i det Sunnersta som inte längre finns:

– Först kommer livsmedelsaffären på Holmvägen, sedan Berglunds Efr. på Sveddvägen, Lindvall på Backvägen och Kooperativa som låg där blomsteraffären finns idag och sedan Engqvists livsmedelsbutik. Och sommartid fanns livsmedelsbutiken mittemot Sunnerstugan.

– Vi hade två trädgårdsmästare, Gösta Lindgren sålde tomater och gurkor, och trädgårdsmästare Pettersson blommor och plantor. Här fanns cykelverkstad, post och sybehörsaffär, flera bagerier och jag vet inte hur många skomakare. Då levde Sunnersta verkligen sitt eget liv.

Birgitta Sonesson har under sina många år i stadsdelen sett Sunnersta förvandlas från ett litet bondesamhälle till en plats för välbeställda.

Foto: Pelle Johansson